

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 224/2023-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného JUDr. Jánom Kanabom ml., advokátom, J. Zemana 101, Trenčín, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Tdo 60/2022 z 27. septembra 2022 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 16. decembra 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 5 Tdo 60/2022 z 27. septembra 2022 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“) zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň navrhuje priznať mu náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že 30. júla 2017 podal prokurátor Okresnej prokuratúry Trenčín (ďalej len „prokurátor“) na sťažovateľa obžalobu pre prečin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. c) a ods. 2 písm. a) Trestného zákona v znení účinnom v rozhodnom období s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona.

3. Uznesením Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) č. k. 0 T 96/2017-115 zo 16. augusta 2017 (ďalej len „uznesenie okresného súdu o postúpení trestnej veci“) bola trestná vec sťažovateľa vedená pod sp. zn. 0 T 96/2017 postúpená podľa § 280 ods. 2 Trestného poriadku v znení účinnom v rozhodnom období ako priestupok proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49

ods. 1 písm. d) zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení zákona č. 315/2016 Z. z. (ďalej len „zákon o priestupkoch“) na prejednanie Okresnému úradu Trenčín.

4. O sťažnosti prokurátora podanej proti uzneseniu okresného súdu o postúpení trestnej veci rozhodol Krajský súd v Trenčíne uznesením č. k. 3 To 122/2017-134 z 11. januára 2018 (ďalej len „uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 11. januára 2018“) tak, že podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku namietané uznesenie zrušil a súdu prvého stupňa uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol. V odôvodnení uviedol, že dôvodom na zrušenie rozhodnutia okresného súdu bolo nesplnenie zákonných podmienok na postup podľa § 280 ods. 2 Trestného poriadku. Okresný súd podľa jeho názoru pochybil, keď vo výroku rozhodnutia presne neoznačil skutok, ktorý by mal Okresný úrad Trenčín prejednať ako priestupok, v dôsledku čoho bol už výrok tohto rozhodnutia chybný. Zároveň konštatoval, že právne závery okresného súdu o nepreukázanej vedomosti sťažovateľa, že *«prenasledovanie sa uskutočnilo proti vôli poškodenej»*, nemali dostatočný a logický podklad vo vykonanom dokazovaní a nebolo ich možné považovať za vecne správne.

5. Rozsudkom okresného súdu č. k. 0 T 96/2017-191 z 12. decembra 2018 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) bol sťažovateľ uznaný za vinného zo spáchania prečinu nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. c) a ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, za čo mu bol podľa § 360a ods. 2 v spojení s § 38 ods. 2, 3 a 8 s prihliadnutím na § 36 písm. j) Trestného zákona uložený trest odňatia slobody v trvaní šiestich mesiacov. Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona mu bol výkon trestu odňatia slobody podmiennečne odložený a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona mu súd určil skúšobnú dobu na jeden rok. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie.

6. Podaním z 9. apríla 2019 sťažovateľ vzniesol námietku zaujatosti sudcov Krajského súdu v Trenčíne, o ktorej rozhodol Krajský súd v Trenčíne uznesením č. k. 3 To 15/2019-254 zo 16. apríla 2019 tak, že v zmysle § 32 ods. 3 Trestného poriadku z dôvodov podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku nie sú predseda senátu ani jeho členovia vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania vedeného na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 3 To 15/2019 a na okresnom súde pod sp. zn. 0 T 96/2017. Predseda dotknutého senátu Krajského súdu v Trenčíne následne predložil najvyššiemu súdu návrh na odňatie predmetnej trestnej veci Krajskému krajskému súdu v Trenčíne a jej prikázanie inému súdu toho istého druhu a stupňa. Najvyšší súd odňal trestnú vec sťažovateľa Krajskému súdu v Trenčíne a prikázal ju Krajskému súdu v Trnave, ktorý následne rozhodol aj o podanom odvolaní sťažovateľa pod sp. zn. 6 To 122/2019 podľa § 319 Trestného poriadku, keď uznesením z 23. júna 2020 (ďalej len „uznesenie Krajského súdu v Trnave“) odvolanie zamietol.

7. O dovolaní sťažovateľa podanom proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a), c), g) a i) Trestného poriadku rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením v zmysle § 382 písm. c) Trestného poriadku, t. j. dovolanie odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje, že konanie vedené pred všeobecnými súdmi je poznačené vadami majúcimi zásadný vplyv na meritórne rozhodnutie v jeho trestnej veci. V konkrétnostiach popisuje, že z dôvodu

vydania uznesenia Krajského súdu v Trenčíne z 11. januára 2018 nebola jeho vec postúpená na rozhodovanie o priestupku Okresnému úradu Trenčín, ale trestné konanie pokračovalo v jeho neprospech. Krajský súd v Trenčíne ako inštančne nadriadený súd totiž formuloval právny názor, že skutok pre ktorý bol sťažovateľ trestne stíhaný, má znaky trestného činu. Sťažovateľ je toho názoru, že ak by v uvedenom sťažnostnom konaní nerozhodovali vylúčení sudcovia Krajského súdu v Trenčíne, jeho trestná vec by bola právoplatne skončená s účinkami neprípustnosti trestného stíhania v intenciách tzv. Engelovských kritérií (konštatuje nemožnosť vedenia trestného stíhania v prípade, ak skoršie rozhodnutie pre ten istý skutok spáchaný konkrétnou osobou skončilo uložením sankcie majúcej trestnú povahu, a to hoci aj v konaní o priestupkoch). Sťažovateľ tvrdí, že objektívne okolnosti spochybňujúce nezaujatosť rozhodovania sudcov Krajského súdu v Trenčíne boli dané už od začiatku posudzovania jeho trestnej veci a museli mu byť známe, resp. mali mu byť známe už pred vydaním rozhodnutia z 11. januára 2018.

9. Sťažovateľ namieta zásah „*zaujatého*“ Krajského súdu v Trenčíne do priebehu trestného konania, a to v procesnej rovine (uznesenie okresného súdu o postúpení trestnej veci zrušil Krajský súd v Trenčíne), ako aj v hmotnoprávnej rovine (závery o naplnení znakov skutkovej podstaty trestného činu), čím mu malo byť odňaté právo na rozhodovanie jeho trestnej veci nezávislým a nestranným súdom. Sťažovateľ je toho názoru, že s namietaným zásahom do nezávislosti a nestrannosti rozhodovania sa najvyšší súd v napadnutom uznesení nevysporiadal. Jeho odôvodnenie označuje za formalistické. Poukazuje na „*absolútnu kasačnú záväznosť*“ jednotlivých rozhodnutí, v dôsledku čoho bol okresný súd v ďalšom rozhodovaní (po zrušení uznesenia okresného súdu o postúpení trestnej veci) viazaný právnym názorom vylúčených sudcov Krajského súdu v Trenčíne. Preto aj Krajský súd v Trnave, ktorý rozhodol o zamietnutí odvolania sťažovateľa, už nemohol *ex post* ovplyvniť právny názor okresného súdu, ktorý bol explicitne ovplyvnený právnym názorom vylúčených sudcov Krajského súdu v Trenčíne. Sťažovateľ namieta, že Krajský súd v Trnave pri rozhodovaní o odvolaní sťažovateľa dokonca odkázal na uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 11. januára 2018. Sťažovateľ je toho názoru, že celé trestné konanie bolo po ingerencii Krajského súdu v Trenčíne vedené nezákonným a ústavne nekonformným spôsobom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľa.

11. V prvom rade sa ústavný súd sústredil na vymedzenie predmetu predbežného prerokovania tejto ústavnej sťažnosti. Sťažovateľ sa v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite ústavnej sťažnosti domáha vyslovenia porušenia ním označených práv (bod 1 tohto uznesenia, pozn.) napadnutým uznesením najvyššieho súdu. V obsahu ústavnej sťažnosti však prezentuje predovšetkým námietky týkajúce sa konania všeobecných súdov, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia. Poukazuje na zásah Krajského súdu v Trenčíne do nezávislosti rozhodovania. Samotný postup všeobecných súdov ale v petite ústavnej sťažnosti nenamieta. Ústavný súd je pritom spravidla viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania [§ 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej

republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

12. Ústavný súd akcentuje, že je potrebné dôsledne odlišovať úlohu ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd od iných orgánov verejnej moci, čo musí odrážať aj odôvodnenie ústavnej sťažnosti, v ktorom nepostačuje argumentovať rovnakým metodologickým a obsahovým spôsobom ako v konaní pred všeobecnými súdmi. Kritika právnych záverov všeobecných súdov pri poskytovaní ochrany „zákonným“ subjektívnym právam účastníkov konania musí mať v ústavnej sťažnosti nevyhnutné prepojenie na základné práva a slobody sťažovateľa, a to nielen na úrovni návrhu na rozhodnutie vo veci samej, ale aj v rovine odôvodnenia ústavnej sťažnosti.

13. Podstatou sťažnostných námietok sťažovateľa smerujúcich proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu je tvrdenie, že dovolací súd sa formalisticky vysporiadal s jeho dovolacou argumentáciou týkajúcou absencie nestrannosti a nezávislosti Krajského súdu v Trenčíne, ktorému bola vec v priebehu trestného konania odňatá a ktorý v jeho trestnej veci rozhodoval (o zrušení uznesenia okresného súdu o postúpení trestnej veci Okresnému úradu Trenčín, pozn.) po podaní obžaloby, hoci jeho zaujatosť bola daná od začiatku dotknutého konania. Okrem argumentácie o formalistickom vysporiadaní sa s jeho tvrdeniami sa ústavný súd nedozvedá ďalšie námietky, ktoré by boli konkrétne cielené na obsah napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorého zrušenia sa sťažovateľ od ústavného súdu domáha.

14. Ústavný súd na tomto mieste považuje za nevyhnutné zdôrazniť, že jeho úlohou nie je vystupovať ako súd tretej či štvrtej inštancie, ale jeho úlohou je presvedčiť sa, že sa najvyšší súd s námietkami sťažovateľa dostatočným a relevantným spôsobom vysporiadal. Úlohou ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je totiž v prvom rade dohliadnuť na to, aby konanie ako celok bolo spravodlivé. Rovnako Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre k čl. 6 dohovoru, ktorého porušenie namieta aj sťažovateľ, zdôrazňuje posudzovanie spravodlivosti konania ako celku (Khan proti Spojenému kráľovstvu z 12. 5. 2000, sťažnosť č. 35394/97, bod 34).

15. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

16. Ústavný súd sa na účel predbežného prerokovania tejto ústavnej sťažnosti oboznámil s obsahom napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vrátane ním podaného dovolania, ako aj ostatnými prílohami priloženými k tejto ústavnej sťažnosti. Zistil, že najvyšší súd sa celkom jednoznačne

vyjadril k dovolacej námietke sťažovateľa o rozhodovaní senátu Krajského súdu v Trenčíne, ktorému bola trestná vec sťažovateľa neskôr odňatá, v sťažnostnom konaní (s. 5, pozn.). Najvyšší súd posúdil, že v trestnej veci sťažovateľa (po jej odňatí Krajskému súdu v Trenčíne, pozn.) v rámci odvolacieho konania rozhodoval už Krajský súd v Trnave ako zákonný súd, ktorému bola vec prikázaná na základe rozhodnutia najvyššieho súdu, a to pri zohľadnení teórie zdania (poškodená – zamestnankyňa Krajského súdu v Trenčíne, pozn.) a vykonaní objektívneho testu neustrannosti. Skutočnosť, že vo veci sťažovateľa ešte v roku 2017 rozhodol Krajský súd v Trenčíne, posúdil najvyšší súd ako irelevantnú z dvoch dôvodov. Prvým z nich bol fakt, že v čase, keď vo veci rozhodoval, mu táto nebola odňatá, a zároveň v nej nerozhodoval v štádiu, ktorého výsledkom by bolo právoplatné rozhodnutie. Ústavný súd považuje za dôležité akcentovať poukaz najvyššieho súdu na § 371 ods. 4 Trestného poriadku, v zmysle ktorého (prvej vety) dôvody (dovolania, pozn.) podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti. Najvyšší súd prezentoval v napadnutom uznesení záver, že sťažovateľ pertraktované tvrdenia nenamietal už skôr.

17. Po preskúmaní obsahu sťažovateľom namietanej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že tento konal v medziach svojej právomoci a v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku, ktoré interpretoval a aplikoval v súlade s ich obsahom, a to vrátane výkladu prípustnosti dovolacej námietky neuplatnenej najneskôr v konaní o odvolaní v zmysle podmienok § 371 ods. 4 Trestného poriadku. Hoci ide o stručné odôvodnenie najvyššieho súdu, ústavný súd ho považuje za odôvodnenie v rámci hraníc ústavnej udržateľnosti, a to o to viac, že ústavnoprávna argumentácia sťažovateľa vo vzťahu k tvrdenému pochybeniu najvyššieho súdu bola minimálna. Z citovanej časti napadnutého uznesenia sa teda ústavný súd presvedčil o neopodstatnenosti sťažovateľových námietok.

18. Ústavný súd nad rámec už uvedených skutočností v závere konštatuje, že neustrannosť a objektivitu súdneho konania ako hlavný predpoklad spravodlivého rozhodnutia nemohla narušiť ani sťažovateľom tvrdená skutočnosť, že Krajský súd v Trnave v rámci svojho rozhodovania odkázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne, ktorému bola v tom čase už jeho trestná vec odňatá. Krajský súd v Trnave totiž odkázal na časť uvedeného rozhodnutia po tom, čo samostatne trestnú vec sťažovateľa posúdil a v otázke právnej kvalifikácie skutku, jeho zákonných znakov, ako aj otázky materiálneho korektívu sa s jeho právnym názorom v celom rozsahu stotožnil.

19. Ústavný súd argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho súdu. Ústavný súd zároveň poukazuje na ustálený právny názor, podľa ktorého právo na spravodlivý proces neznačí právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom (m. m. II. ÚS 3/97, II. ÚS 173/07).

20. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a zohľadňujúc sťažnostnú argumentáciu sťažovateľa, ústavný súd uzatvára, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom namietaných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol preto ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

21. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. apríla 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu